

Minister van Landbouw, Voedselzekerheid, Visserij en Natuur
namens deze, [REDACTED], waarnemend directeur EIA
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft: oplevering onderzoek inzake herziening pachtregelgeving,
[REDACTED]
Datum: 25 oktober 2024
Informatie: [REDACTED]

Geachte [REDACTED]

Bij brief van 11 juni 2024, ontvingen wij de beschikking voor uitvoering van het onderzoek inzake herziening pachtregelgeving, verplichtingnummer 14.000.144.30. Bijgaand stuur ik u het eindresultaat van dit onderzoek getiteld: 'Transitie in de pacht, voorstellen voor wijziging in de pachtregelgeving'.

Het onderzoek is daarmee afgerond. Daarbij zij opgemerkt dat hoewel de betrokken partijen LTO Nederland, Federatie Particulier Grondbezit (FPG), Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK) en de Bond van pachters en eigen grondgebruikers (BLHB) de beschreven uitgangspunten onderschrijven, de opvattingen hierover niet volledig gelijklopend zijn en per deelnemende partij verschillen. Met inachtneming van het voorgaande is de notitie daarmee wat ons betreft een bouwsteen voor wijziging van de pachtregelgeving.

In de afgelopen tien jaar zijn diverse initiatieven genomen voor herziening van de pachtregelgeving. LTO Nederland, FPG, NAJK en BLHB zijn hierbij nauw betrokken geweest. Overheersend is de notie dat in essentie de belangen van de agrarische ondernemers, verpachters en financiële instellingen gelijk op lopen. Zij allen hebben een groot belang bij toekomstbestendige agrarische bedrijven.

Helaas hebben de initiatieven van het afgelopen decennium waaronder in het bijzonder te noemen de Spelderholt-overleggen, en nadien de bemiddeling door de heer Sicko Heldoorn niet tot overeenstemming tussen partijen geleid. Daaropvolgende Kamerbrief met beleidsvoornemens kregen geen vervolg in voorstellen voor wijziging van de pachtregelgeving.

In het voorjaar 2022 zijn wij daarom opnieuw in gesprek gegaan om te verkennen of er een basis is om alsnog toe komen tot gemeenschappelijk gedragen concrete voorstellen. Als eerste stap hebben we de onderliggende redenen voor wijziging besproken.

In de loop van 2022 zijn de bevindingen met aanzetten voor wijzigingen in een basisdocument vastgelegd. Dit document bevat daarmee de opvattingen van de deelnemers aan het onderzoek en niet noodzakelijkerwijs van de achterban van elk der partijen. Vervolgens hebben we op 18 januari 2023 over ons initiatief gesproken met toenmalig minister Adema. De minister sprak steun uit voor het initiatief. Hij gaf aan de beschreven hoofdlijnen in het basisdocument te ondersteunen en ons de mogelijkheid te geven om gezamenlijk het basisdocument uit te werken en daarbij ook andere belanghebbende partijen te betrekken.

Daarop hebben we als initiatiefnemers een plan van aanpak opgesteld voor het project: onderzoek inzake herziening van de pachtregelgeving. Belangrijke onderdelen van dit project waren:

- het houden van vier deskundigenbijeenkomsten met deskundigen vanuit de advocatuur, Grondkamer, WUR en NVR (mei-juni 2023);
- voorbereiden van een gezamenlijk concept nota (juli-augustus 2023);
- ambtelijk overleggen ministerie over de voortgang (2023-2024);
- bestuurlijk overleg met de minister (september 2023);
- vaststelling en oplevering nota inzake onderzoek (2024).

De genoemde processtappen zijn alle doorlopen. De concept-nota is in september 2023 gereedgekomen en op ambtelijk niveau besproken. De samenvatting ervan is op 28 september 2023 aan de minister van LNV overhandigd waarbij is aangegeven dat partijen nog in overleg zijn over de invulling van de pachtvorm 'kortdurende pacht'. De minister stelde in het gesprek evenwel vast dat belangrijke stappen zijn gezet en gaf aan zich in de hoofdlijnen te kunnen vinden. Wij spraken af te trachten te komen tot een afronding van de nota. In januari van dit jaar heeft FPG de minister geïnformeerd over het afwijkende standpunt van het bestuur van FPG. Vervolgens hebben ook LTO Nederland, NAK en BLHB de minister aangeschreven met het verzoek de inbreng van de veldpartijen als basis te nemen voor de herziening van de pachtregelgeving

Op 2 oktober jl. is de eindversie van de, nog niet binnen alle achterbannen voldoende besproken, nota door een presentatie op uw ministerie aan betrokken medewerkers toegelicht.

Met vriendelijke groet,

[Redacted Signature]

Portefeuillehouder Leefomgeving Nederland Agrarisch Jongeren Kontakt

[Redacted Signature]

Voorzitter Federatie Particulier Grondbezit

[Redacted Signature]

Portefeuillehouder Platteland & Omgeving LTO Nederland

[Redacted Signature]

Voorzitter Bond van pachters en eigen grondgebruikers